Oświadczenie złożone
przez senatora Janusza Gromka
na 68. posiedzeniu Senatu
w dniu 6 listopada 2026 r.

Oświadczenie skierowane do minister klimatu i środowiska Pauliny Hennig-Kloski

Szanowna Pani Minister!

Korzystając z uprawnienia przewidzianego w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora, zwracam się z prośbą o informacje w 2 powiązanych ze sobą sprawach. Pierwsza to przygotowanie aukcji dla morskich farm wiatrowych zaplanowanej na 2027 r., a druga to sposób, w jaki Polska zamierza wdrożyć kryteria niecenowe wynikające z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1735, znanego jako Net-Zero Industry Act (NZIA).

Morska energetyka wiatrowa ma być jednym z filarów krajowego systemu elektroenergetycznego w nadchodzących latach. Art. 29 ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych przewiduje, że w 2027 r. odbędzie się aukcja, w ramach której wsparcie może otrzymać łącznie do 4 GW mocy zainstalowanej. To, czy aukcja zostanie przeprowadzona zgodnie z kalendarzem i skutecznie rozstrzygnięta, w dużej mierze przesądzi o realizacji celów Krajowego Planu w dziedzinie Energii i Klimatu. Mam tu na myśli transformację energetyczną, szerszy miks źródeł, większe bezpieczeństwo i niezależność energetyczną, a także zastąpienie mocy bloków konwencjonalnych, których praca będzie ograniczana. Warunkiem powodzenia jest równoległa rozbudowa sieci i zasobów zapewniających systemowi elastyczność.

Dla gospodarki kluczowa jest przewidywalność. Inwestor, który zna termin kolejnej aukcji, może zaplanować finansowanie i rozpisać zamówienia. Producent komponentów czy firma usługowa mogą na tej podstawie zdecydować o rozbudowie zakładu, zatrudnieniu i szkoleniu pracowników. Bez ciągłości portfela projektów, także po zakończeniu inwestycji realizowanych obecnie, trudno mówić o trwałym krajowym łańcuchu dostaw i rosnącym udziale polskiego komponentu. Dobrze widać to na przykładzie portów Pomorza Zachodniego. W porcie w Kołobrzegu spółka Orlen Neptun zarezerwowała teren pod port serwisowy dla morskiej farmy wiatrowej Baltic West, projektu o planowanej mocy ok. 4 GW, położonego w rejonie Ławicy Odrzańskiej. Rozbudowa tej infrastruktury, a wraz z nią nowe miejsca pracy i inwestycje w regionie, zależy w praktyce od tego, czy aukcja w 2027 r. odbędzie się zgodnie z planem i czy powstanie klarowny plan rozwoju projektów na Ławicy Odrzańskiej. Każde przesunięcie aukcji lub jej nierozstrzygnięcie oznaczałoby odłożone decyzje inwestycyjne, droższe projekty i niewykorzystaną szansę dla polskich przedsiębiorstw i portów.

Na ten harmonogram nakłada się nowy obowiązek unijny. Art. 26 NZIA wymaga od państw członkowskich stosowania od 30 grudnia 2025 r. kryteriów niecenowych w aukcjach OZE obejmujących co najmniej 30% rocznego wolumenu krajowego albo co najmniej 6 GW rocznie. Polska musi więc rozstrzygnąć, w których aukcjach i dla jakich technologii te kryteria zastosuje.

Uważam, że nowe reguły muszą być znane z odpowiednim wyprzedzeniem. Uczestnicy aukcji potrzebują czasu, by przygotować oferty i uzgodnić warunki z dostawcami. Krajowy model powinien też odpowiadać realiom polskiego systemu, w którym o wsparcie ubiegają się projekty zlokalizowane na wyznaczonych obszarach morskich i przygotowane w różnym stopniu. Kryteria powinny być jednoznaczne i realne do spełnienia. Mają wzmacniać bezpieczeństwo i odporność inwestycji, ale nie mogą ograniczać konkurencji ani zagrażać terminowi aukcji.

W związku z tym proszę Panią Minister o odpowiedzi na pytania w następujących sprawach.

Termin i wolumen.

1. Czy resort podtrzymuje plan przeprowadzenia aukcji offshore w 2027 r.?

2. Na który kwartał jest ona przewidziana i kiedy zostanie opublikowany jej szczegółowy harmonogram?

3. Ile mocy obejmie aukcja po uwzględnieniu ustawowych reguł przenoszenia niewykorzystanego wolumenu oraz ewentualnych innych korekt?

Zakres stosowania NZIA.

4. Czy wymogi art. 26 NZIA obejmą aukcję offshore w 2027 r., a jeśli tak, to czy w całości, czy w części?

5. W jaki sposób resort zamierza osiągnąć próg 30% rocznego wolumenu aukcji OZE lub alternatywny próg 6 GW i jaki udział w jego realizacji przypisuje morskiej energetyce wiatrowej?

Prace legislacyjne.

6. Na jakim etapie są prace nad zmianą przepisów, która umożliwi stosowanie NZIA? Proszę o informację o zakresie zmian, numerze projektu w wykazie prac legislacyjnych, o ile został nadany, oraz o przewidywanych terminach publikacji projektu, konsultacji publicznych, przyjęcia przez Radę Ministrów, skierowania do Sejmu i wejścia w życie.

7. Kiedy resort spodziewa się wydania aktów wykonawczych i dostosowania regulaminu aukcji oraz ile łącznie potrwa wdrożenie nowych regulacji?

Katalog kryteriów.

8. Jakie kryteria niecenowe resort przewiduje dla aukcji w 2027 r.?

9. Jak zostaną sformułowane wymogi dotyczące odpowiedzialnego prowadzenia działalności, cyberbezpieczeństwa, zdolności do terminowej realizacji oraz odporności łańcucha dostaw?

10. Które kryteria związane ze środowiskiem, innowacyjnością lub integracją z systemem energetycznym zostaną wybrane i czy planowane są kryteria wykraczające poza ten katalog?

11. Które wymogi będą warunkiem dopuszczenia do aukcji, a które elementem punktowej oceny ofert?

Model aukcji.

12. Czy niezależnie od kryteriów niecenowych resort rozważa zmiany w organizacji lub sposobie rozstrzygania aukcji, np. w zakresie ich częstotliwości, podziału wolumenu, minimalnej liczby ofert lub uczestników, mechanizmów ochrony konkurencji czy postępowania w sytuacji, gdy ofert będzie zbyt mało? Jeśli tak, proszę o przedstawienie analizowanych wariantów i argumentów za nimi, z uwzględnieniem uwarunkowań polskiego rynku.

Pomoc publiczna.

13. Czy planowane zmiany będą wymagały uzgodnień z Komisją Europejską albo modyfikacji zatwierdzonego programu pomocy publicznej? Jeśli tak, to jaki jest stan tych prac, jakich terminów oczekuje resort i jak zostaną one zgrane z przygotowaniem aukcji w 2027 r.?

Gotowość URE.

14. Ile czasu będzie potrzebował Urząd Regulacji Energetyki na przystosowanie swoich narzędzi informatycznych do aukcji z kryteriami pozacenowymi? Czy ten czas został ujęty w harmonogramie wdrożenia, o który pytam w części dotyczącej prac legislacyjnych?

Będę wdzięczny za uzupełnienie odpowiedzi o harmonogram działań oraz wskazanie, które instytucje odpowiadają za poszczególne etapy przygotowania aukcji.

Łączę wyrazy szacunku
Janusz Gromek
senator RP